

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefranse se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Preocupatiunea noastră.

(s) A fost o greșelă, a fost o înțepinare, sau a fost un joc al sorții faptul, trecut acum în domeniul istoriei, că înainte cu treizeci și cinci de ani s'a ivit în sinul poporului român din această țară întrebarea: „activitate”, ori „pasivitate” pe terenul vieții politice? — este până astăzi o cestiune deschisă, o cestiune carea, durere, poate să mai rămână încă multă vreme nerăzolvată în mod definitiv.

Ținuta noastră față de această întrebare este cunoscută. Am urmat cu deplină credință direcțiunea inițiată de Metropolitul Șaguna. Și de am făcut bine sau rău, urmând această direcțiune, rămâne la aprecierea istoriei. Un lucru însă am știut în trecut și de acesta suntem convingși și astăzi, că am lucrat în bună credință și conduși numai de interesele mari ale bisericii și poporului român din această țară.

Metropolitul Șaguna, ca și toți oamenii de mărimea densusi, este astăzi de sigur mai bine cunoscut și mai bine apreciat după adevărata lui valoare, de cât mai înainte. Astăzi este deja bine stabilit în istorie faptul, că Metropolitul Șaguna nu a fost numai pe terenul bisericesc și școlar bărbatul mare, dar' în același timp a fost omul care pe terenul vieții politice în timpul seu a fost cel dintâiu, care în deplină măsură s'a inspirat de sentimentul public al Românilor și de trebuințele bisericii și poporului român, ținând pururea cont de greutatea și greutățile împrejurărilor timpului, în care a trăit.

Față de acest mod de gândire și acțiune al marelui Metropolit alții în multe privințe altcum au gândit și altcum au lucrat. Nu am avut în trecut și nu am avé nici astăzi absolut nici cel mai mic cuvânt contra acestui alt mod de gândire al altora, pentru-că este cunoscut, că prin divergențe fie de principii, sau fie numai de tactică, se lămurește adevărul, — atunci, când în lupta pentru principii sau tactică se observă cu rigore stima și cinstea reciprocă, de carea datori sunt a se inspira oamenii cari lucrăză și luptă pentru binele obștesc.

În punctul stimei și al cinstei reciproce s'au comis la noi în timpul celor treizeci și cinci de ani din urmă mari greșeli, greșeli cari nu numai că nu s'au putut repara până astăzi, dar' este foarte greu a și prevedé timpul când se vor puté îndrepta fără a li-se mai cunoște urma. De o grabnică reparare însă este astăzi cea mai mare trebuință, și o reclamă această mai mult de-cât ori-când forța împrejurărilor în cari ne găsim. Și această cu atât mai vârtos, cu cât astăzi, durere, este deja cunoscut, că greșelile comise pe terenul vieții politice cu privire la stima și cinstea reciprocă în discușiunea fără sfârșit asupra întrebării de: „activitate”, sau „pasivitate”, au început a se strecura și a se resimți și în viața noastră bisericăscă.

O simțim noi această, și durere, o ved și o cunosc și alții. Și un jurnal de frunte din Budapesta vorbind întră altele și despre biserica noastră, scria

mai zilele trecute în punctul acesta într'un mod cum nu ni-a convenit, și este cu neputință, ca să ne convină.

Astfel fiind situațiunea, — urmăză neapărat, ca să ne facem datorința întru a ajunge în această direcțiune cu un ceas mai înainte o situațiune schimbăță în spre mai bine. Și în cât pentru schimbarea acestei situațiuni în spre mai bine amintim aici următoarele, și anume: a) Este vechiu ca timpul adevărul, că nu este nici o situațiune atât de grea, ca omul cu pricepere și înțelepciune, până când este viu și în putere, să nu afle modul, ca să iese biruatoriu dintr'însa, și b) ne sunt încă vii și puternice în memorie cuvintele pronunțate de unul din cei mai de frunte bărbați ai istoriei noastre mai noue, cam pe la anul 1868, când atacat fiind în public pe nedrept, față de acel atac a declarat următoarele: „nu se pot opri, să nu vorbescă oamenii cari nu-si pot stăpâni vorbele, și prin vorbele lor țintesc a deslănțui slăbiciuni și patimi omenesti, dar' datorință avem și față de acesti oameni, să-i ascultăm, să-i judecăm și să-i cunoștem și apoi cu înțelepciune să lucrăm, ca preste astfel de oameni publicul mare să trecă la ordinea zilei, și să devină inofensivi”.

Și amintind acestea adaugem, că viu și plin de viață este poporul român, viu și puternic este organismul sfintei noastre biserici, și neapărat simțită fiind deja greșelă, și respective păcatul amintit mai sus, neapărat trebuie să se producă și la noi un curent mai favorabil pentru acțiunile mari la cari chiar greutatea împrejurărilor de astăzi ne chiamă întru apărarea și dezvoltarea individualității noastre naționale.

Nu mai este astăzi secret pentru nimenea; în fața noastră se dezvoltă evenimente de o netăgăduită valoare istorică; și în fața acestor evenimente noi din vina răului amintit mai sus nu putem pe nici un teren desvolta acțiuni mai intensive, reclamate în mod imperativ de simțul nostru firesc de conservare, și de dorul de înaintare, pe care ni-l impune forța împrejurărilor vieții actuale.

Chiar pentru această, preocupatiunea noastră de astădată mai mult de cât ori-când în prima linie să ne fie îndreptată a judeca cu totă obiectivitatea asupra cinstei și stimei, cu carea datorim unul altuia; și ideia noastră fundamentală să ne fie concentrată în prima linie: întru a forma și a produce o nimerită și dréptă opiniune publică românească, carea să judece asupra oamenilor și împrejurărilor după adevărata lor valoare. Această o pretinde maturitatea noastră pe terenul vieții publice, bunul simț, cu care ne datorim noué însine.

Contra acestui bun simț s'a pécătuit mult în timpul din urmă. Oameni, de sigur de bună credință, — dar' precum s'a vedut din cele ce au urmat, nu destul de îndemânateci în prevederea și pëtrunderea trebuincioasă în ale vieții publice, s'au lăsat cu poporul în experimente nesuccese, ear' sfârșitul acestor experimente a fost o desamăgire cu consecințele ei destul de grele: indiferentismul și apatia, ce au urmat

după aceste nesuccese experimente, — lucruri, cari tôte s'ar fi putut evita, dacă la timpul seu ar fi prevalat și stăpânit în viața noastră publică: vechiul program al némului românesc și stima și cinstea față de venerabilii bătrâni, cari au ținut cu rigore la acest program.

Cestiunea, de carea vorbim astăzi, și carea atât de mult trebuie să ne preocupe, reclamă multă atențiune și un profund studiu din tôte punctele de vedere. Ne vom supune cu totă sîrguința acestui studiu, și nu-l vom abandona nici pentru un singur moment, până când nu vom ajunge la isbândă. Este lungă și împreunăță cu multe greutăți și necazuri această cale, dar' nu vom hesita nici un moment întru a ne face datorința, carea ni-o impune bunul simț față de biserică și națiune.

Porniți pe această cale, credem că este la loc să amintim acum adevărul istoric că: poporele se dezvoltă și înaintează în doué moduri, sau prin evenimente extraordinare, pe cari le aduce timpul pe neașteptate când le suride norocul și împrejurări extraordinare de favorabile, sau apoi prin greutăți și necazuri, prin tăria și virtutea lor culturală-morală. Dezvoltarea de categoria primă este de regulă de scurtă durată și de puțină trăinicie. Dezvoltarea de a doua categorie însă dă poporelor viață și trăinicie. Și această viață și trăinicie este idealul pentru care viețuim și luptăm. Și sub stăpânia acestui sublim ideal, alimentat de preocupatiunea, de bunul simț întru apărarea oamenilor și împrejurărilor după adevărta lor valoare conform vechiului program al némului românesc, — suntem convingși, putere omenescă nu există, care să ne împedece în mersul nostru normal și regulat spre progres și înaintare.

Din dietă. Mercuri și-a ținut dieta ungară ședința ultimă înainte de vacanțele sărbătorilor Nașterii Mântuitorului. A fost ședința memorabilă prin faptul că ministrul-president Tisza, în spriginirea proiectului despre contingentul de recruți a rostit un discurs, cum dór' nici-odată până acum nu a rostit.

După rezolvarea agendelor formale: autentizarea procesului verbal și unele reflecțiuni în cestiune personală întră Olay și ministrul de culte Berzeviczy, a urmat continuarea debaterii asupra proiectului despre contingentul de recruți, în firul căreia au usat de cuvântul final obstrucționistii Okolicsányi și Eitner. Întră acestia a vorbit Tisza. În tocmai ca ministrul de honveți Nyiri în ședința de Marți, așa și ministrul-president a pus de nou în vedere pagubele economice și politice cauzate țerii prin cerbicia opoziției de a împedea votarea proiectului și eșirea d.n. ex lex, și deosebi răspunderea ce numai asupra opoziției apasă, pentru chiamarea la arme a celor patruzeci mii de rezervisti, oameni căsătoriți, cari tocmai când familiile lor au mai mare lipsă de brațul lor muncitoru trebuie să și părăsescă familiile spre a suplini în armată contingentul denegat din partea opoziției obstrucționiste. A mai zis obstrucționistilor, că politica lor obstrucționistă e politică de *ucidere a națiunii*. „E neuman de la dte, dlor deputați, ca prin obstrucția fără nici un scop practic să arunceți în miserie atâtea zeci de mii de familii; în interesul

țerii și în numele și interesul acestor nenorocite jertte apelez la simțul de umanitate al dte, rugându-vă să nu continuați lupta această desastroasă, și neducătoare la vr'un scop practic” — a încheiat ministrul-president, urmat de aplause și aclamațiuni entusiaste din partea partidului liberal.

Proxima ședință va fi Luni.

Nu există iredentă română. Cum raportéza o telegramă de eri, ministrul de externe al României în firul discursului, rostit în ședința de Mercauri camerei române a declarat că Români n'au fost nici-odată pentru iredentism. „Noi numai un lucru dorim — a zis ministrul, — că adecă Români și Magiarii să trăescă în frățietate, și că România și Austro-Ungaria să susțină întră ele cele mai bune relațiuni.

Distincție. La propunerea ministrului-president Tisza ca interim ministru à latere, M. Sa a conferit secretariului de stat din ministerul de culte și instrucțiune publică, Zsilinszky Mihály ordul leopoldin în gradul crucii medie.

„Magyar Szó” apreciind această distincție vede în ea începutul unei ere mai liberale și în ceea-ce privește distincțiunile, în cadrul căreia vor fi apreciate și vrednicile bărbaților protestanți (Zsilinszky e protestant). „Episcopii catolici, ori au cerut ori nu, au fost numiți toți consilieri intimi; episcop protestant însă nici unul nu a ajuns până acum să fie consilier intim” — zice „Magyar Szó”, ascriind această împrejurare preterării protestanților.

La cestiunea prelegerilor populare.

Sâmbăta, 21 Decembrie n.

Cred că nimeni nu va nega, că prelegerile populare sunt de mare însemnătate mai ales pentru poporul nostru, care n'a avut parte de școlă așa cum au avut alte némuri. Căci ele chiamate sunt să lumineze acum mintea oamenilor némului nostru, dacă nu li-s'a putut face această în măsură corăspundătoare pe timpul când aveau să cerceteze școlă. Însemnătatea acestor prelegeri reese și din împrejurarea că conducătorii „Asociațiunii pentru literatură română și cultura poporului român” au luat hotărare, ca atât cu ocaziunea adunărilor generale cât și la adunările despărțemintelor să țină poporului prelegeri despre diferitele lucruri ce mai deaprobe îl interesează. În privința această s'a făcut chiar un pas mai departe, prin faptul că comitetul central a îndrumat conducătorii despărțemintelor să țină prelegeri populare în diferite comune situate pe teritoriul respectivelor despărțeminte.

E trist însă, că acestor îndrumări nu în tôte locurile s'a satisfăcut și nici nu este multă speranță că se va satisface. Căci conducătorii Asociațiunii pot obliga mult-puțin moralicește pe diferitele persoane; nu le pot însă constrînge la această, ear' unde nu este și puțină silă, nu prea mult se face. Dar' chiar dacă s'ar satisface acestei îndrumări, și atunci s'ar puté ține în fie-care comună câte o singură prelegere, ceea-ce — se înțelege — în asemănare cu az', când nu se face nimic, ar fi mult dar' totuși nu destul pentru a satisface lipsei celei mari, ce se simte, de a lumina poporul.

Tocmai pentru aceea mi-am imaginat un plan pentru ținerea de astfel de prelegeri populare, care plan voiesc să-l prezint

obștei românești, pentru-ca alții mai cuminiți să se exprime asupra lui.

Am zis, că îndrumării conducătorilor „Asociațiunii” în mare parte pentru aceea nu se satisface, fiind-că nu pot și impune diferitelor persoane ținerea de prelegeri. In urmare cestiunea trebuie luată în mână de vr'o autoritate. Și care autoritate poate fi ea la noi, de cât Preavenerabilul Consistoriu? Da, Preavenerabilul Consistoriu să binevoiască a se interesa de cestiune și prin un cerculariu să impună preoților și învățătorilor din înfrângă arhidieceza, ca în Dumineci, începând d. e. cu 1 Novembris până în 1 Martie, să țină poporului prelegeri.

In aceste prelegeri ar ave să caute a re'nvia fondul religios-moral atât de necesar spre mulțămirea sufletească a omului, și mai ales astăzi, când avem să luptăm cu atâtea miserii și neajunsuri de tot felul.

Vor căuta să desvâltoe interes față de școlă, arătând foloșele pe cari omenimea le are de la școlă.

Vor căuta să învedereze, că agricultura este o ocupațiune bănoasă, dar' cere de la sătean să știe lucră pământul mai bine și să aibă anumite cunoștințe de economia vitelor. Căci s'au schimbat împrejurările sub cari trăiau moși-strămoșii nostri și astfel trebuie să schimbăm și noi felul de traiu al lor.

Vor căuta să lătească la poporul nostru diferite cunoștințe igienice, de cari are mare lipsă. Cu deosebire vor lucra la combaterea alcoolismului, care cu toate că este cel mai mare rău, ce l' poate cunoștea omenimea, totuși aare cuprinsă înfrângă țărănimea noastră. Nimic nu contribuie așa de mult la degenerarea rasei, ca alcoolul prin efectele lui stricătoare atât asupra fisicului cât și asupra intelectualului.

Li-se vor face cunoscute diferite dispoziții din constituțiunea patriei, pe cari ei ar trebui să le cunoască.

Se vor arăta foloșele tovarășilor pentru omeni singuratici și pentru comună, cum și ale altor întocmiri folositoare etc.

Cu totul ar fi să se țină aproximativ 15—20 prelegeri.

Se va zice: bine, dar' acesta e lucru greu și apoi nu fie-care paroch ori învățătoriu e în stare — parte din cauza ocupațiunii, parte din alte cauze — a prelege despre atâtea lucruri deosebite.

Acastă obiecțiune este la loc. Și ar pute fi o piedecă ôre-care. Dar' aci tot Preavenerabilul Consistoriu poate ajuta prin aceea că însărcinează pe diferite persoane a lucra despre diferitele cestiuni amintite prelegeri populare, cari toate să dea suma de 15—20 pe an, și aceste prelegeri să fie tipărite și trimise învățătorilor și preoților, ca dacă ei din cauzele amintite nu pot înșiși lucra, barem să cetască poporului prelegerile căpătate de-a gata.

Dacă astfel s'ar urma, să zicem 5 ani, în fie-care comună s'ar fi ținut cam 75 prelegeri populare.

După cinci ani se poate începe de nou cu prelegerile din anul prim și așa mai departe.

Foloșele ce ar rezulta din aceste prelegeri sunt foarte mari:

1. Poporul își câștigă din ele multe și însemnate cunoștințe de cari poate ave mari foloșe.

2. Fiind preotul și învățătorul, cari preleg, poporul câștigă dragoste față de ei.

3. Câștigând poporul dragoste față de învățătoriu și de preot, câștigă dragoste și față de instituțiunile în fruntea căror sunt puși ei, și multe pretențiuni drepte ale lor mai ușor le va îndeplini.

4. In decursul acestor prelegeri se va arangia în fie-care sat câte o producțiune cu elevii de școlă, cu care ocaziune se vor încasa și anumite sumulițe de bani, cari se vor folosi spre diferite scopuri bisericesti, școlare etc.

Cestiunea această fiind de mare însemnătate, nu poate suferi mult timp amânare, ci ar trebui cât de cu grabă pusă în practică spre folosul școlii, bisericii și nămului nostru.

Leonil.

De la conferențele preoțești.

(Conferența din tractul Deva).

— Novembre 1903.

Mercuri (19 Nov. v.) s'a ținut conferența preoțească din tractul Devei, în localul școlii rom. confesionale din Deva.

Încă pe la orele 7 dimineața sosiau în Deva, de toate părțile preoții îmbrăcați sârbătorește, în frumosul nostru costum preoțesc, și grăbiau către locuința protopresbiterului.

De aci, la orele 8 preoțimea în frunte cu protopresbiterul tractual George Romanul a plecat către frumoasa biserică, unde încă de pe la 7 ore dimineața se începuse oficierea utreniei prin presbiterul George Guga. —

Ajunși în biserică chiar în timpul cuvenit, s'au început cu tota solemnitatea celebrarea sfintei liturgii prin însemnatele protopresbiterul, asistat de preoții: Popoviciu din Leșnic, Guga din Șoimuș și Câmpian din Fornădia; ceilalți preoți în ambe stratele au cântat răspunsurile liturgice.

După terminarea sfintei liturgii preoțimea în cor a intonat imnul „Împărate cerească”, ear' după acestea protopresbiterul, cu plecarea genunchilor a cetit rugăciunea invocării dului sfânt și apoi preotul George Guga a rostit predică despre cercetarea bisericii și ținerea sfintelor sărbători, carea a fost ascultată cu vie plăcere și mare atențiune.

După terminarea acestora preoțimea a trecut în localul școlii confesionale, unde s'a făcut des. hăderea conferenței prin o aleasă cuvântare a protopresbiterului, în care arătând bunul și practic de scop al demersului conferenței, pus la cale de Esc. Sa acestor preoți și preoții nostri Archiepiscopiu, îndemna a ne înțelege frățeste, a ne convinge unii pe alții, ca să putem lucra cu succes în via Domnului, spre mărirea lui Dumnezeu, spre fericirea noastră și a poporului nostru credincios.

In fine constată cu bucurie că preoțimea din acest tract, conștie de chiamarea și datorințele sale, prin prezentarea la această conferență în un așa număr frumos deosebite adevăratul interes de sorțea sa și a poporului.

Urmăză constituirea; notariu: George Guga. La cetirea apelului nominal răspund 30 preoți prezenți, afară de president; 6 preoți absenți cu scuse motivate.

In firul discuției asupra serviciului divin, conferența constată că serviciul a fost înălțător.

La critica predicii roșite de preotul George Guga au luat parte preoții Nicolae Șinca, Petru Gabor, și Ioachim Marcu. După unele mici și neesențiale observări din partea acestora conferența constată că predică a fost buna și bine predată și foarte succedă, făcând bune și plăcute impresii fie-cărui auditor, pentru carea conferența exprimă predicătorului mulțămire.

Conform programei pct. 4 s'au cetit temele lucrate de preoții Nicolae Șinca și Petru Gabor: „cari sunt scăderile mai înrădăcinate în popor și cari ar fi mijloace prin cari s'ar pute delătura aceste scăderi?”. Conferența ia la plăcută cunoștință modul cum prelegătorii s'au achitat de angajamentul acesta și exprimă ambilor mulțămire.

Planul cronologic lucrat de părintele Antonie Ungur se ia la cunoștință și se va așterne cu protocolul conferenței la Consistoriu.

A urmat discuțiunea asupra peregrinațiilor la unele mănăstiri și împedecarea acelor peregrinații la mănăstiri străine.

Conferența a aflat cu cale, ca în locurile unde s'ar vedea a fi aplicat poporul la astfel de peregrinații, pe timpul acelor și în acele sărbători în cari poporul s'a obișnuit a le face, preoțimea să țină servicii divine în bisericile locale cu cele mai înălțate ceremoniale, prin ce s'ar atrage atențiunea credincioșilor și astfel s'ar împedeca peregrinările la mănăstiri străine.

In cestiunea înființării fondurilor de bucate în folosul bisericilor conferența a decis, ca fie-care preot să caute ocaziune binevenită și după putință să înființeze asemenea fonduri.

Referitor la proiectul de statute pentru înființarea unei societăți de ajutorare a preoților și învățătorilor gr. or. din arhidieceza,

predat parochului Cornel Popescu spre studiere și opinare, conferența a primit propunerea părintelui Popescu, ca: deore-ce la această salutară instituțiune în prima linie sunt chiamate a lucra și decida autoritățile superioare bisericești, conferența lasă, ca asupra acestei cestiuni de mare importanță să se pronunțe în prima linie aceste autorități, cărora preoțimea și învățătorimea cu drag le va da ascultare.

Conform programei pct. 11 părintele Antonie Ungur a făcut două propuneri și anume: 1. preoțimea din venite sale să înființeze un fond protopresbiteral din care cu timpul să se potă susține protopresbiterul fără a se mai pune sarcini pe comunele bisericesti; 2. la colectele de la Boboteză, Florii și a doua zi de Rusale nici-odată să nu se trimită mai puțin de o coronă, ear' acolo unde suma colectată nu ajunge această sumă, preoții să întregescă de la ei acea sumă. Conferența a primit propunerea a II-a referitoare la colectele discului, ear' propunerea I. referitoare la înființarea fondului prot. a lăsat-o a se discuta în sinodul protopresbiteral.

După acestea părintele Popescu propune, ca conferența să trimită Escelenței Sale Inaltului Cap bis. Archiepiscopului și Metropolitului Ioan telegramă de aderență. Se primește într' exclamări de „să trăiescă”, ear' compunerea și espedarea acestei telegramă o concrede propunătorului.

In cât pentru ținerea conferențelor pe viitoriu s'a decis a se fixa ținerea lor pe zilele de sărbători, ca și poporul să potă lua parte la serviciul divin.

Proxima conferență se va ține în Certești-de-sus. Autenticarea procesului verbal se concrede preoților: George Ghila și Cornel Popescu. Protopresbiterul mulțămind preoțimea pentru frățesca înțelegere și pentru zelul dovedit la deliberarea obiectelor puse la ordine, închide conferența la 1¹/₂ meridiane.

După conferență o parte însemnată a preoțimei a fost invitată la ospitală masă a dlui protopresbiter, ear' cei mai mulți preoți fiind de prin mari depărtări, au grăbit a se reîntorcia a casă.

Deie bunul Dumnezeu, ca aceste conferențe să aducă bunele rōde pentru cultivarea simțului religios a poporul nostru, spre bucuria și mângăierea sufletescă a inițiatoriului lor, a preabunului nostru Archiepiscop Escelenței Sale Inaltpreasfințitului Domn Archiepiscop și Metropolit Ioan, pe care Dumnezeu să l' țină mulți ani într' noi „în pace, întreg, cinstit, sănătos, într' zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevăratul”.
Raportorul.

(Conferența din tractul Sebeș).

Sebeș, 10 Decembrie v.

Conform cerculariului protopresbiteral nr. 537, preoții din tractul Sebeș în 4 Novembris v. a. c. s'au întrunit la 8 ore a. m. în biserică din sus din Sebeșul-săsesc.

Aci s'a celebrat sf. liturgie, invocarea duhului sfânt; parastas pentru preoții răposați în decursul acestui an, prin preoții Ioan Bena și Eustațiu Cib, sub conducerea protopresbiterului Sergiu Medean, ear' la fine preotul Ioan Bena a ținut predică ocașională.

Terminate acestea, pe la 10 ore preoții s'au întrunit în sala festivă a școlii, unde protopresbiterul a deschis conferența prin o cuvântare acomodată. La apelul nominal răspund 28 preoți (absenți 3).

S'a pus la ordine alegerea unui notariu pe un period de 3 ani. Ales preotul Avram David.

Urmăză discuțiune asupra celebrării serviciului divin. Se fac observări cu privire la cădit, la ținuta preotului și la tonul în care trebuie să se servescă serviciul divin, ca astfel să se strângă în credincioși atențiune și evlavie. Conferența îndatorcă pe preoți a se acomoda într' toate observări, spre a servi uniform; conferența exprimă predicătorului mulțămire.

Se pune la ordine tema: „Cari sunt scăderile cele mai înrădăcinate în popor și prin ce mijloace s'ar pute lucra mai cu efect pentru delăturarea lor?” a cărei elaborare fusese concređută preotului Avram David. Pe baza elaboratului și în consonanță cu lu-

crările conferențelor preoțești de mai înainte, conferența constată următoarele scăderi la poporul nostru: Indiferențism religios provenit din lipsa de cultură; clătinaarea în credință; superstiții; mescerile în conducători; neîmbrățișarea meseriilor și a comerului; purtarea economiei după sistemul vechiu; deprinderile rele: înjurături; furturi; ură; răsunare; lene; fumat; patima beției; luxul în îmbrăcăminte, cu abatere de la portul original românesc, și facerea de datorii; necurațenia în locușine și îmbrăcăminte; puțină cunoștință igienice, și neprețuirea binefacerilor școlii.

Ca remedii de îndreptare: Biserica și școlă prin preoți și învățători: Biserica înrind mai mult prin cultura morală asupra inimii, școlă mai mult prin cultura intelectuală asupra minții, astfel una spriginind și întregind pe cealaltă. In special: preoții să fie bine pregătiți pentru carieră și să aibă devotațiune și plăcere pentru oficiu. Bine înzestrăți cu cunoștințele de lipsă. Spre a susțină în popor o religiositate adevărată se recere, ca la toate ocaziunile, în biserică și la alte servicii, să predice cuvântul lui Dzeu, combatând scăderile observate și esplicând ritualele bisericești și sf. taine etc., ca poporul să fie luminat într' toate ce vede și aude la serviciile bisericești.

Preoții înșiși să emergă cu esemplu în toate afacerile; să îndemne poporul la cercetarea bisericești și pentru a l' atrage la această și să i-o facă plăcută, să officieze serviciile în biserică cu evlavie și cu o pompă ôre-care; să reguleze cântările prin formarea de coruri: cântarea frumoasă înalță inima credincioșilor, nobilitcă și predispune pe oare pentru lucrul nobil și sfinte. Întru ajungerea acestui scop pot mult ajuta învățătorii — și unde se află cantori buni, și acestia trebuie să folosiți la instruirea tinerimei în cântări, ca astfel să se atragă cât mai mulți pentru ele. In modul acesta se pot generaliza cântările bisericești, și ca ele să fie uniforme și să nu se perdă melodiile vechi frumoșe, ar fi de recomandat înființarea unor cursuri de cântări conduse de cântăreți buni și pricepători.

La cercetarea bisericești să mai atrage poporul și prin ținerea acestora în curățenie; prin înzestrarea ei cu icōne frumoșe, cu vase, cărți și vestimente; spre acest scop se pot forma reuniuni pentru înțurșetarea bisericilor, pentru cari și avem statute, numai să fie puse în praxă.

Fiind tinerimea viitorul poporului, un deosebit pond trebuie să se pună pe creșterea ei mai cu sēmă și în direcțiune socială. La petreceri tinerimea poporului nostru este lăsată singură de sine, și din această împrejurare obvin multe neplăceri — imoralități, înjurături — beții și omoruri, tocmai căci nu este controlată.

Conferența deci recomandă regularea petrecerilor tinerimei, spre care scop sunt satorite de mai înainte statute, și se așteptă, ca și acestea să fie puse în lucrare.

In privința îmbunătățirii forțelor materiale ale poporului se recomandă ca remedii: esemplu bun din partea preoților și învățătorilor; mașini economice; combaterea luxului economic casnic; ferirea de beuturi spiruoșe, formarea de reuniuni de temperanță, de ajutoare reciproce; de înmormântări; tovarășii agricole; îmbrățișarea meseriilor și a comerului.

Intru ajungerea acestora preoții prin predici, învățătorii prin prelegeri ce le vor ține la toate ocaziunile binevenite, să lumineze poporul și să l' îndemne, premergând înșiși cu esemplu.

După această lucrare preotul Nicolae Cărpinișan prezintă un proiect de „plan cronologic pentru agendele anuale ale oficiului parochial”. Se primește și se decide a se tipări și distribui fie-cărui oficiu parochial, spre orientare.

S'a decis mai departe introducerea condicei parochiale înăceput cu 1 Ianuarie 1904, cu acel ardo, că la început să se inducă în condică monografia comunei. Totodată se deobligă preoțimea, ca în sensul punctului 2 din circulariul consistorial nr. 2142 Bis. cu o lună înainte de întrunirea conferenței preoțești să facă oficiului protopresbiteral raport despre lucrările mai însemnate ce s'au făcut în

[297] 1-1

Publicare de licitațiune.

Comuna bisericăscă gr. orient. din Sebeșel (Sebeshely), protopresbiteratul Sebeș, dă în întreprindere zidirea unui nou edificiu de școală, pe calea licitațiunii minuende, ce se va ține în 7/20 Ianuarie 1904 la 1 oră d. a. în școlă din Sebeșel. Prețul de strigare 8667 corône, de la care licitanții au să depună vadiu de 5%.

Planul și preliminarul de spese și condițiunile de licitațiune se pot vedea ori când la oficiul parochial.

Sebeșel, în 9/22 Decembre 1903.

Comitetul parochial.

Nicolae Hința paroch, president.

Nr. 12067.

[284] 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia vacantă Agostin, se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în còla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Cei ce doresc a ocupa acest post au a-și înainta în termen legal petițiunile concursuale conform normelor în vigôre oficiului protopresbiteral al tractului Cohalm în Kòhalom. Sibiu, 25 Novembre 1903.

Consistoriul archidieceșan.

Nr. 330 1903.

[288] 2-3

Concurs

Pe baza ordinului consistorial dto 16 Septembrie 1903 nr. 8363 B. pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch Nestor Popa din Veneția-superiòra, protopresbiteratul Făgărașului, se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în ziarul „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din tôte venitele parochiale fasonate în còla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne suplicile lor instruite conform legilor în vigôre subscrișului oficiu protopresbiteral în termenul sus indicat.

Făgăraș, 30 Novembre 1903.

În conțelegere cu comitetul parochial:

Iuliu Dan protopresb.

Nr. 1564 1903.

[285] 3-3

Concurs

Pe baza rezoluțiunii Preavenerabilulu Consistoriu archidieceșan ddo 4 Novembre c. nr. 11517 Pres. pentru ocuparea postului de paroch în parochia Chirpâr, devenit vacant prin strămutarea parochului Ambrosiu Marcovicu în parochia Curciu, se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în còla B. pentru întregirea venitelor de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile instruite conform normelor în vigôre subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat și au a se presenta în vre o Duminecă sau sârbătore în biserică pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Agnita în conțelegere cu comitetul parochial.

Bendorf, în 24 Novembre 1903.

Nicolae Gavrea adm. prot.

Dr. Petru Șpan:

- Idei pregătitoare în pedagogia Cor. 3- Treptele formale ale învățământului (Ediția a doua) 1-60 Povesti pentru anul prim școlar (lecțiuni după treptele formale) 1- Dr. Daniil P. Barcianu. Viața și activitatea lui 50 Se pot procura de la Librăria archidieceșană.

Să plantăm umbrar de viță de vie pe lângă orice casă și în grădinile noastre de casă, în pamânt și nêsip.

Pentru acest scop însă nu se privește ori ce soi de struguri, de-și tôte soiurile sunt plante curpenitôre, fiind-că o parte mare din ele, chiar și dacă se desvòltă, nu dă ròde, din care cauză mulți nu au putut obține nici un rezultat. Dacă însă se plantază soiuri bune pentru formarea de verdță, acestea provéd apoi casa pe întreg timpul còcerii cu cele mai eminente soiuri de struguri tãmăioși și alte soiuri de struguri dulci. [270] 6-20

Strugurii cresc pretutindenea în patria noastră și nu există casă, pe lângă ale cărei ziduri nu ar pute fi cultivați, cu neînsemnate spese; afară de aceea servese de cea mai frumoasă podòbă și pentru alte clădiri, grădini, garduri ș. a. fără să detragă cât de puțin din locul menit pentru alte scopuri. S'apo strugurii sunt cele mai multămitôre pòme, deòre-ce rodesc an de an.

Soiurile sunt descrise în un preț-curent ilustrat, care, indicându-se adresa prin cartă postală, se trimite fie-cărui, gratis și franco.

Erste Érmelléker Rebeschule, Nagy-Kágya, p. u. Székelyhid.

Casa str. rațelor nr. 13

nou zidită, din cauza unor întreprinderi alt-unde va se vinde eftin Casa constă în parter din 3 odăi, bucătărie și cămară, în etagiu din 3 odăi, bucătărie, cămară, chilie de scaldat și din o verandă mare închisă cu sticlă. În ambele locuințe sunt instalate apeductul și lumina electrică. [296] 1-1

Detalii se dau în casă (etagiu).

Nr. 856.

[292] 2-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa III. Boz, protopresbiteratul Mercurea, prin această se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“ — ord. cons. dto 21 Octobre a. c. nr. 10925 bis.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în tabela B.

Reflectanții la acest post au a-și așterne cererile lor instruite conform normelor din vigôre subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat, și au a se presenta în vre o Duminecă sau sârbătore în biserică pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta. Mercurea, 3 Novembre 1903.

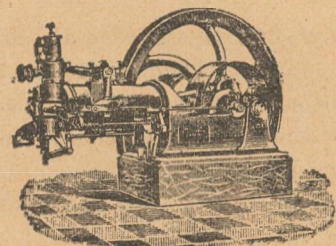
În conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiteral gr. or. Mercurea.

Avram S. Pecurariu protopresbiter.

Fabrica de motóre

din Dresda, societate pe acții (înainte Hille) Filială și atelier: IGNÁZ GELLÉRT & Co. Budapesta, VI., Theresienring nr. 41. — (Telefon 12-91) —

Recomandăm motórele de benzin și locomobilele de Dresda, și instalațiile pentru estragerea gasului la motóre. recunoscute ca cele mai bune, mai desvêrșite și mai durabil construite.

8000 motóre liferate, spre deplină mulțamire!

Pentru mânarea morilor, la sdrobotul bòbelor, pentru magazine de nutreț, economii de lapte, tăiat lemne, pompe de apă, îmblătit și pentru orice lucrări economice și industriale — cea mai bună putere de esplotat. — Motórele de Dresda au fost distinte la tôte concurențele și espositiile cu premiile prime. [294] 1-10

Condiții de plată favorabile!!

Cele mai estinse garanții!!

Nou! În Budapesta am deschis un atelier principal sub conducerea unui monter primar cu cel mai dester personal de specialit.

Croitoria militară și civilă

[272] 4

Petrașcu & Părău

strada poplăcii nr. 21 Sibiu strada poplăcii nr. 21.

Se efectueșe după comandă tot felul de haine militare și civile, cum și reverenși.

A apărut:

Calendariul archidieceșan pe anul visect 1904.

Prețul unui exemplariu 40 fil., cu șematism 80 fil., porto postal 10 fil.

Librăria archidieceșană, Sibiu.

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere stă în legătură cu cele mai mari bănci din țeră și esoperéză împrumuturi pe pământuri și edificii cu cele mai favorabile condiții și cele mai eftine interese, și anume pe termen de 10-70 ani cu 2% - 5 3/4%.

Credit personal cu garanți și obligație pe 5-10 ani.

La funcționari de stat, comitat și oraș, cum și la oficeri, credit simplu și fără garanți. [291] 2

La dorință servim cu informațiuni, rugând marcă pentru răspuns.

„PECUNIA“

întreprindere de credit

Sibiu (Nagyszeben) strada poplăcii nr. 27.

Cruce sau stea duplă electro-magnetică

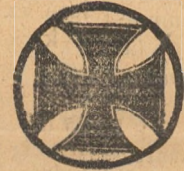
Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secre

vindecă și învioréză

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și foloseșce contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sânyelui, anemie, amețeli, învuturi de ureche, bătăie de inimă, sgârçiuiri de inimă, asma, auzul greu, sgârçiuiri de stomac, lipsa poștei de mâncare, rēceală la mânu și picòre, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sânyelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din tôte părțile lumii cari prețuesc cu mulțamire invențiunea mea și ori-cine pòte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindecă i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deòre-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi.

Prețul aparatului mare e cor. 6. — Prețul aparatului mic e cor. 4. — folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție fòrte slabă.

Espeditie din centru și locul de vênđare pentru țeră și străinătate e: MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.

Devisa mea:

Sănătate bolnavului, putere celui slab!

Nicolae Jurisics ne-a eliberat de jugul turcesc, ear' Petru Jurisics, farmacist în Pakracz, ne-a scâpat de cel mai mare inamic, de bóia, prin mijlocul seu de efect minunat.

Picături de Pakracz ale lui Jurisics sunt un asfel de balsam miraculos, care din nici o casă se nu lipsesc, deòre-ce Picăturile de Pakracz ale lui Jurisics cuprind în sine avantajul, că pot fi întrebunțate contra tuturor bólelor, și se dovedesc întotdeauna și pretutindenea de Picăturile de Pakracz ale lui Jurisics sunt cel mai sigur mijloc contra bólelor de stomac, constipației, cãrcelilor de stomac, scaunului neregulat, lipssei de apetit, hemoroidelor și durerii de cap ce obvine din această, acrolei în gât, rigăiturilor, amețelii, anemiei și contra tuturor cataratelor de stomac; se folosește înșă și pe din afară, cu sraudit efect, la umfături, arsuri, junghiuiri în membre, și la bóle reumatice.

Picăturile de Pakracz ale lui Jurisics deja după scurtă folosire nu numai ușuréză durerile dar' și

Picăturile de Pakracz ale lui Jurisics se comandă direct de la PETRU JURISICS, farmacist în PAKRACZ nr. 424.

Prețul împreună cu instrucțiunea de folosire, lădiță și porto: 12 sticle cor. 5- 36 sticle cor. 12-40 Tot la 12 sticle Picături de 24 cor. 8-60 48 cor. 16- Pakracz — una gratis

Contra tusei, bólelor de plumăni, cataratelor de gât, răgușelei, rēșufării grele, junghiuirilor în còste, influenței și cataratelor de tot soiul, cel mai nelntrecut mijloc

Sucul de buruieni slavonice al lui Jurisics

Prețul: 2 sticle cor. 3-40, 4 sticle cor. 6-80, 6 sticle cor. 8-20.

Contra tuturor casurilor de friguri

mijloc deosebit de bun „Febri-Fugo“ care vindecă fòrte iute și esto

Prețul: 2 sticle cor. 4-20, 4 sticle cor. 7-10, 6 sticle cor. 10-15.

Din sucule de buruieni slavonice și „Febri-Fugo“ mai puțin de 2 sticle nu se pot espeda. Și la comandarea acestor mijloce se adauge o sticlă din Picăturile de Pakracz ale lui Jurisics — gratis!

Devisa mea: [261] 9-24 Sănătate bolnavului, putere celui slab

Depositul principal în Budapesta: JOSEF TÖRÖK, farmacist, Königsgasse 12

Petru Vidmarics esplotă minunatul efect al Picăturilor de Pakracz